

TURISTIČNA
ZVEZA
SLOVENIJE

GLAVNE SMERI RAZVOJA IN DELOVANJA TZS IN TDO

V OBDOBJU 2010-2014

**I FEEL
SLOVENIA**

IZZIVI

Po stoletju turistične društvene organizacije (TDO) v Sloveniji so pred nami novi izzivi. Vanjo so se skozi desetletja, tako kot danes in jutri, povezovali ljudje, prostovoljno združeni v društva, ki so bila v različnih časovnih obdobjih različno poimenovana (turistično-olepševalna, tujsko-prometna, turistična). Nastajala so iz želja, interesa in potreb ljudi, da bi sodelovali pri pospeševanju in sooblikovanju turizma, tem pa pri gospodarskem, kulturnem in socialnem razvoju domačega kraja, širšega okolja in države. Ljudje so se in se v društva povezujejo, da bi prispevali k razvoju turizma, socialni varnosti, zadovoljevanju interesov, zaposlovanju, večji učinkovitosti, rasti dohodka, ohranjanju naravne in kulturne dediščine, splošnemu napredku, da bi svoj kraj odpirali v svet in snovali kakovostno življenje. Društva tako z različnimi dejavnostmi pospešujejo turistični promet in turistični razvoj. Pomembno vlogo imajo pri varovanju in urejanju okolja, pri promociji kraja in širšega okolja, pri razvoju lokalne samouprave, pa tudi pri uveljavljanju slovenstva, jezika in vsega, kar je krepilo in krepi zavest naroda, njegovo zgodovino, kulturo, samobitnost in razvoj. Turistična društvena organizacija je v vseh zgodovinskih obdobjih, ne glede na družbeni sistem in državno ureditev, delovala samostojno, pokončno, ustvarjalno in v prid turističnemu razvoju ter svojemu narodu, razvoj turizma in dogajanje v njem pa sta imela povratni, a žal ne vselej pozitivni vpliv na njeno samostojno in enakopravno delovanje.

VSEBINSKI IZZIVI

Naj povzamemo, da so konkurenčne prednosti Slovenije glede na razvrstitve v pod-indekse še vedno največje na področju poslovnega okolja in infrastrukture, kjer lahko izpostavimo turistično infrastrukturo, zemeljsko transportno infrastrukturo in informacijsko tehnologijo, ter na področju varnosti in trajnostnega razvoja okolja. Še posebej se je konkurenčnost Slovenije izboljšala na področju stroškov odpiranja novih podjetij. Osnovni vsebinski izziv TZS bo aktivno prispevati k udejanjanju trajnostne usmeritve slovenskega turizma v oblikovanje Slovenije kot zelene, zdrave in varne turistične destinacije.

Slabše se uvrščamo – tako kot v preteklih dveh letih – na področju letalske infrastrukture in po konkurenčnosti cen v turizmu (94. mesto, lani 102. mesto). Glede na indeks prioritete držav za turizem v primerjavi z ostalimi dejavnostmi smo položaj sicer nekoliko izboljšali, vendar glede na nekatere sosednje države – Avstrijo in Hrvaško – na tem področju še vedno zaostajamo za konkurenco. Veliko dela nas čaka tudi pri izboljševanju kriterijev in pogojev s področij:

- letalske infrastrukture in povezav;
- kulturnih virov za razvoj turizma (54. mesto);
- letalske infrastrukture in po konkurenčnosti cen v turizmu (94. mesto, lani 102. mesto);
- prioritete držav za turizem v primerjavi z ostalimi dejavnostmi;
- naravnih virov (letos na 79. mestu);
- zdravstvenih in sanitarnih pogojev ter čiste pitne vode – Slovenija se obakrat nahaja na prvem mestu lestvice;
- odprtosti za turizem;
- učinkovitosti trženja in razpoznavnosti države (92. mesto);
- zahtev za pridobitev viz – 40. mesto (lani 30.);
- človeških virov (smo na 36. mestu).

DRUŽBENO OKOLJE, V KATEREM DELUJE TURISTIČNA DRUŠTVENA ORGANIZACIJA

Slovenska turistična društvena organizacija gradi na tradiciji, na dosežkih in izkušnjah dosedanjega razvoja in se hkrati nenehno prilagaja in odziva novim razmeram in zahtevam sodobnega turizma. Članstvo v Evropski uniji nam zdaj zagotavlja enakopraven položaj v skupnosti držav evropskih narodov.

Pogoji in razmere delovanja turistične društvene organizacije:

- Turistična društvena organizacija deluje kot civilna iniciativa in pobuda, tako da omogoča ljudem sodelovanje v turizmu, da pospešuje in spodbuja turistični razvoj v krajevnih okoljih, na regionalni in državni ravni.
- Dejavnost turistične društvene organizacije posega na številna področja, ki spodbujajo razvoj turizma in kakovost življenja, zlasti na področje razvoja, varovanja in urejanja okolja in prostora, ozaveščanja prebivalstva za turizem, gospodarsko-storitvenih dejavnosti, organiziranja prireditev in drugih kulturnih dogodkov, vrednotenja dediščine, rekreacije in športa, zdravja, vsestranskih doživetij in podobno.
- Turistična društvena organizacija na krajevni, lokalni, regionalni in državni ravni deluje samostojno in v javnem interesu. Upravičenost do obstoja in izvajanja številnih dejavnosti potrjuje z dosežki dosedanjega razvoja in svojega dela.
- Družbeno vrednotenje društvene dejavnosti je v načelu sprejemljivo, v praksi pa mnogokrat neprimerno, zato razmere za delo turističnih društev in zvez marsikje niso najboljše, odnos je podcenjevalen in omejevalen. Pogoji za delo društvene dejavnosti v turizmu (razpisi, namenska sredstva, nepovratna sredstva in podobno) so manj ugodni kot v javnem in zasebnem sektorju, kar omejuje razvoj partnerstva in rezultate.

- Njen položaj je v dokumentih razvoja slovenskega turizma in zakonodaji sicer primerno opredeljen, vendar praksa v vseh primerih tega še ne potrjuje.
- Turističnim društvom in zvezam država in lokalna samouprava v večini primerov ne zagotavljata urejenih, stabilnih in sistemskih razmer za normalno prostovoljno in projektno delo, tako kot jih zagotavljata javnemu in zasebnemu sektorju. To seveda onemogoča večjo učinkovitost, kakovost in obseg turistične društvene dejavnosti.
- Turistični društveni delavci delajo prostovoljno, njihovo delo je strokovno in prispeva k ustvarjanju nove vrednosti ter k rasti bruto domačega proizvoda, vendar pri tem v časih enostransko poudarjenega pridobitništva neredko doživljajo poniževalen in podcenjevalen odnos do prostovoljnega udejstvovanja, ki je podlaga njihovega združevanja in delovanja.
- TDO pri njenem delu in razvoju ponekod ovirajo tudi njene slabosti. Zlasti je ponekod še vedno **zanemarjeno angažiranje mladih**, posamezniki si naložijo toliko obvez, da jih sami ne morejo uresničiti, prepočasi se uveljavljajo interesi žensk, zadržuje se povprečnost, premalo je inovacij, nesprejemljivi so pojavi privatizacije društvenega delovanja, prepočasi se snujejo in uresničujejo turistični programi, ponekod je **zanemarjeno** ozaveščanje prebivalstva za turizem, podcenjena je skrb za stalno urejenost okolja in za kakovost življenja.
- Turistična društvena organizacija je že neštetokrat dokazala, in to dela tudi danes, da prispeva pomemben delež k razvoju turizma, saj si bolj kot kdorkoli prizadeva, da se pri tem upoštevajo zakonitosti ekologije in da se pravilno vrednotijo naravne danosti, dediščina, kultura, šport, zgodovina, zdravje, tradicija in vse, kar daje našemu turizmu pečat pristnosti, konkurenčnosti, inovativnosti in sodobnosti. **Za razvoj turizma so nepogrešljive vrednote na zemlji – zrak, voda, tla in ekosistem.**

Družbeno ekonomska in socialna vloga in pomen prostovoljnega dela v turizmu

Razvoju in kakovosti turizma pomembno prispevajo vse oblike prostovoljnega dela, katerih nosilci so predvsem turistična društva, turistični podmladki in druge organizirane oblike dela. Prostovoljno delo je vpeto v razvoj slovenskega turizma in predstavlja osnovo delovanja ljudi združenih v turistična društva in zveze. Prostovoljno delo ima družbeno osnovo v prostovoljnem članstvu ljudi v TD. TDO bo delovala na:

- uveljavljanju prostovoljnega dela pri ekonomsko socialnem, kulturnem in ekološkem razvoju turizma;
- zagotavljanju stabilnih ekonomskih in pravnih pogojev za uveljavljanje in razvoj prostovoljnega dela;
- zagotavljanju evidence in vrednotenju prostovoljnega dela;
- zagotavljanju drugih pogojev za moralno vrednotenje prostovoljstva;
- spodbujanju prostovoljnega dela s priznanji, nagradami prostovoljcem;
- uveljavljanju znanja o družbenem in ekonomskem ter vzgojnem pomenu prostovoljstva v turizmu;
- celostnem vrednotenju aktivnosti in dela TZS / TDO ter rednem, pravočasnem in zadostnem zagotavljanju sistemskih virov financiranja s strani državnega proračuna ali posameznih ministrstev in združenj;
- vsako leto bomo ob svetovnem dnevu turizma razglasili prostovoljca leta v turizmu.

Zeleni in zdravi turizem

»Zeleni« oz. okoljsko odgovorni turizem obsega VSE POGLEDE TRAJNOSTNEGA TURIZMA, ki temelji na štirih osnovnih principih (UNWTO): okoljski, družbeni, gospodarski in podnebni ter poudarja korporativno družbeno odgovornost. Zeleni turizem minimizira vplive turizma na okolje in maksimizira njegovo prilagoditev podnebnim spremembam.

TZS deluje in bo delovala na uresničevanju zelenega in zdravega turizma, ki temelji na štirih osnovnih principih: okoljski, družbeni, gospodarski in podnebni in je osnova trajnostnega turizma. Vsako leto bomo svetovni dan vode (22. marec) in svetovni dan zemlje (22. april) obeleževali delovno – ekološko, trajnostno in zeleno. Naš planet je samo eden, omejen in nikogaršnja lastnina.

Svetovni dan turizma, 27. september, bomo vsako leto delovno in ustvarjalno spreminjali v slovenski, evropski in svetovni praznik turizma, ki nas bo povezoval na načelih strpnosti, gostoljubnosti, kulturnosti, zdravja, varnosti, sonaravnosti in gospodarnosti. Etični kodeks v turizmu, ki ga je sprejela Svetovna turistična organizacija nas spodbuja in povezuje s temeljnimi vrednotami turizma kot svetovnega procesa, ki pri našem delu predstavlja hrbtenico pokončnosti, značilno za ljudi turizma.

Prizadevanje za večje, sistematično in ekološko dopustno vključevanje in razvoj naravnih dejavnikov turizma v celostno turistično ponudbo zaokroženih turističnih okolij.

DELOVANJE TURISTIČNE DRUŠTVENE ORGANIZACIJE V PRIHODNJE

Turistična društvena organizacija, spodbujena s dosedanjim razvojem, opravičeno optimistično zre v prihodnost. V Sloveniji želimo turizem razvijati še bolj zavzeto in še z večjo strokovnostjo, saj se zavedamo, da je razvojna priložnost sodobnega sveta in tudi prednostni dejavnik v razvoju Slovenije. Turizem in s tem TDO lahko pomembno prispeva, da se bo Slovenija razvijala nad povprečjem držav v EU in dosegala dinamično stopnjo ekonomsko-socialnega napredka, socialne blaginje, demokratičnih odnosov in kakovosti življenja kot ustvarjalna in odprta družba. Zato si bo TDO skupaj s partnerji, ki so naklonjeni turizmu, prizadevala, da bi postala Slovenija še bolj gostoljubna, inovativna, zdrava, zelena, varna in konkurenčna turistična dežela, kjer se bodo turisti dobro počutili, doživeli veliko prijetnega in se radi vračali v zelena okolja turizma.

TDO se bo tudi v naslednjem obdobju razvijala kot:

- množična organizacija civilne družbe, v kateri se prostovoljno in interesno združujejo turizmu naklonjeni ljudje,
- nevladna, nestrankarska, neprofitna, nepolitična interesna organizacija svobodno združenih graditeljev turizma,
- integralni del, tretji steber slovenskega turizma z zeleno vsebino v partnerstvu z javnim in zasebnim sektorjem,
- ustvarjalno organizirano gibanje prebivalstva za razvoj turizma po meri človeka,
- odprta za različne vsebine in oblike sodelovanja, povezovanja in mreženja tudi prek meja v evropskem in svetovnem prostoru,
- žarišče ustvarjalnih idej, dobrih praks, novih idej, gostoljubnega vzdušja in zблиževanja ter povezovanja ljudi.

Delovanje turistične društvene organizacije bo naravnano v več smeri:

1. TURIZEM PO VOLJI GOSTA IN GOSTITELJA

- Turistična društvena organizacija bo uravnavala turizem po volji in meri človeka, gosta in gostitelja, z željo, da bo kot ustvarjalno turistično gibanje in druženje posameznikov, narodov in kultur postala način življenja, ki spoštuje in neguje materialne, moralne, človeške, prostorske in druge vrednote, ob upoštevanju naravnih, kulturnih in zgodovinskih posebnosti. Turizem kot način življenja in blaginjo prebivalstva bomo uresničevali kot zgodbo o ljudeh.
- S svojim delom, s podporo in sodelovanjem javnosti bo soustvarjala razpoloženje, ki bo zagotavljalo vsestransko kakovosten in inovativen razvoj turizma ter hkrati njegov razcvet, dvignilo ugled in moralno etične vrednote turizma. Prizadevala si bo, da bo turizem v slovenskem prostoru opredeljen in uresničevan kot prednostna dejavnost in kakovost življenja, skladna z načeli gospodarskega, kulturnega, ekološkega, prostorskega in socialnega razvoja in blagostanja. Turizem naj odločilno prispeva, da življenje v zdravem okolju postane glavni cilj prihodnjega razvoja Slovenije.
- TZS bo dejavno sodelovala pri nastajanju, sprejemanju in uresničevanju razvojnega načrta in usmeritev slovenskega turizma 2010–2014 ter ostalih razvojnih dokumentov oziroma razvojnih aktivnosti.

2. TURIZEM ZGODB IN DOŽIVETIJ

- Zavzemala se bo za prilagajanje slovenskih turističnih proizvodov novim smerem v turizmu, ki temeljijo na varnosti, raznolikosti, strokovnosti, individualnosti in medsebojni povezanosti. Uspešni turistični proizvodi bodo morali ponuditi okolje »sanjske družbe«, doživetja in zgodbe, vedno bolj povezane z duhovnimi vrednotami, čustveno inteligenco, in vse to s pečatom »slovenskega proizvoda« ter čim bolj v povezavi z lokalnim prebivalstvom.
- V naši organizaciji bomo turizem uresničevali tudi kot vrednoto demokracije, izraz svobodnih odnosov med ljudmi, miru, sožitja, strpnosti in varnosti. Turizem bomo snovali kot ustvarjalen odnos med ljudmi in narodi, kot gibanje, ki ga uresničujejo ljudje s srcem, toplino in osebno zavzetostjo. Turist ne sme biti omejen zgolj na predmet poslovanja.

3. IZHODIŠČA IN NAČELA ORGANIZIRANOSTI IN DELOVANJA TURISTIČNE DRUŠTVENE ORGANIZACIJE SLOVENIJE

Osnovna vsebinska oblika in temeljna celica organiziranosti in samostojnega delovanja TDO je turistično društvo. Ljudje se združujejo v TD prostovoljno in na osnovi interesa in želje, da sodelujejo v turizmu. V turizmu želijo sodelovati, ker ga sprejemajo in uresničujejo kot način življenja. Znotraj društva se pri uresničevanju različnih projektov in aktivnosti ljudje povezujejo v različne oblike – sekcije, klube, skupine in podobno. Važno je, da organiziranosti ne duši, temveč spodbuja iniciativno delovanje, ne vsiljuje šablone, temveč spodbuja ustvarjalnost, sproščenost in vitalnost. Tako delovanje sloni na demokratičnosti, iniciativnosti in prostovoljnosti. Projektni način dela lahko zagotavlja uspešno usklajevanje in uresničevanje skupno opredeljenih ciljev in nalog in izraža lokalne značilnosti. Člani TD naj vzdušje in sodelovanje v društvu doživljajo in uresničujejo kot druženje. Uspešnemu delu TD lahko prispevajo razne oblike podjetništva.

Turistična društva se z vsemi značilnostmi svojega obstoja in delovanja v okviru občine na prostovoljni osnovi združujejo v občinsko turistično zvezo. TD združena v občinsko turistično zvezo in občinska turistična zveza se združujejo v regijsko oz. pokrajinsko turistično zvezo določene pokrajine. TD, občinske turistične zveze in pokrajinske turistične zveze se

prostovoljno združujejo v Turistično zvezo Slovenije kot krovno organizacijo. Konkretno oblike organiziranosti TDO ureja Statut TZS, pravno zasnovan na Ustavi RS in Zakonu o društvih.

4. TURIZEM SMO LJUDJE – turizem pozelenijo ljudje z dejanji

- Turistična društvena organizacija si bo prizadevala, da se bo turizem na vseh ravneh in v vseh okoljih (krajevnem, občinskem, regionalnem, podjetniškem, društvenem, panožnem, državnem) obravnaval in udeleževal v enakopravnem partnerstvu z javnim, zasebnim in društvenim sektorjem.
- Pod geslom »*Turizem smo ljudje*« bo vabila ljudi, da se včlanijo v turistična društva in ta v občinske in pokrajinske turistične zveze ter TZS, saj se zaveda, da lahko več ljudi različne strokovnosti in z različnim bogastvom znanj prispeva h kakovostnejšemu razcvetu turizma.
- **Zavzemala se bo tudi, da bi za delo turističnih društev v Sloveniji zagotovili takšne razmere, kakršne veljajo za delovanje nevladnih organizacij v evropskem in svetovnem merilu (ugodnejši pogoji za ustanavljanje in delovanje društev in tudi za zaposlovanje v turistični društveni organizaciji, manjše obdavčevanje, omogočanje opravljanja nekaterih gospodarskih in storitvenih dejavnosti pod ugodnejšimi pogoji, delovanje v javnem interesu, zmanjšanje birokratskih postopkov, več strokovne pomoči in podobno).**
- Turistična društva in s tem celotna turistična društvena organizacija naj bi v vsakem okolju postala rastlinjak razvojnih pobud in tržnica idej, inovacij, odmevnih akcij in podjetniško zasnovanih pobud, namenjenih razvoju turizma, ter tribuna izmenjave in predstavljanja dobrih izkušenj in ustvarjalnih idej.
- Turistična društvena organizacija se bo zavzemala, da bodo vsi nosilci razvoja turizma v javnem, civilnem in zasebnem sektorju sooblikovali prijaznejše družbeno okolje in stabilne materialne pogoje za delovanje turističnih društev in organizacije v celoti, jih javno podpirali in skupaj z njimi pospeševali turizem.
- Turistično društveno organizacijo je treba organizirati tako, da bo v vsakem okolju delovala samostojno in nestrankarsko, kot del in sestavina turistične destinacije in kot ljudsko gibanje, ki si prizadeva za razvoj turizma in pri tem upošteva in spoštuje ekološke in družbene zakonitosti, skrbi za varovanje in urejanje okolja, za aktiven oddih in dobro počutje gostov in kakovost življenja. TDO bo s svojo aktivnostjo ljudem v oporo pri premagovanju pojavov različnih oblik odtujenosti.
- Turistična društva v turističnih krajih si bodo še bolj kot doslej prizadevala za dobre medsebojne odnose in strpnost med domačini, zaposlenimi v turizmu, gostinstvu in drugih dejavnostih, vikendaši in turisti. Turistična društvena organizacija želi prispevati h kakovosti življenja in k ustvarjalnemu sožitju med vsemi, ki jim je turizem blizu.
- Turistična društvena organizacija bo razvijala in negovala temeljne vrednote turizma in upoštevala ter uresničevala Etični kodeks turizma Svetovne turistične organizacije, vedoč, da je uspeh turizma v gostoljubnosti, kulturnosti, kakovosti, varnosti in sposobnosti gospodarjenja.
- Turistična društvena organizacija bo vsebinsko napredovala, če bo pri razvoju turizma domišljeno in pogumno uveljavljala nove sodobne vsebine in načine delovanja (nacionalna koordinacija za mladinski turizem, GIZ za mladinski turizem, slovenski turistični forum mladih, nacionalna novinarska nagrada Milenka Šobra, problemska srečanja, klubi prijateljev turizma, zbirka knjižic TZS Turistična misel, javne tribune o aktualnih temah, delavnice, turistične tržnice ...).
- S svojo široko razvejano dejavnostjo in z novimi idejami lahko turistična društva v svojem okolju prerastejo v posebno obliko turističnega parlamenta, kjer se bodo srečevali turizmu naklonjeni ljudje, rojevale dobre zamisli, zorele inovacije, oblikovali predlogi in izvajale številne dejavnosti.

5. TURISTIČNA ZVEZA SLOVENIJE KOT CIVILNA DRUŽBA

- Turistična zveza Slovenije kot združenje civilne družbe, ki deluje v javnem interesu na državni ravni, bo sodelovala s pobudami, predlogi in zahtevami z državnim zborom, državnim svetom, vlado in ministrstvi ter ostalimi, in sicer pri pripravi in sprejetju dokumentov razvoja turizma, turistične politike in zakonodaje s tega področja. Prevezemala bo odgovornost za opravila, ki so vsebina njenega dela. Zavzemala se bo, da se turističnim društvom formalno pravno prizna, omogoči in se jih spodbuja, da delujejo v javnem interesu. Turistična zveza Slovenije bo uveljavljala turistično društveno organizacijo kot enega od treh enakovrednih stebrov slovenskega turizma in si prizadevala, da bi država turističnim društvom in zvezam že z ustanovitvenim aktom ob registraciji dodelila status, ki opredeljuje njihovo delo v javnem interesu.
- Poskusila bo doseči, da bo slovenska država vrednotila prostovoljno delo kot vsako drugo družbeno koristno delo, ki pospešuje razvoj, kakovost življenja in prispeva k rasti bruto domačega proizvoda. Seveda mora v ta namen zagotoviti materialne možnosti za prostovoljno delo, ustrezno organiziranost, omogočiti merjenje učinkov, zagotoviti vrednotenje dela in dobro opravljeno delo nagraditi s priznanjem ter ga moralno spodbudno ovrednotiti.
- Turistična društvena organizacija se zaveda, da je uspešen razvoj turizma, pojmovan kot sestavljena ekonomska, socialna in okoljska dejavnost, na lokalni, pokrajinski in državni ravni mogoč le ob smotrnem povezovanju javnega, zasebnega in civilnega/društvenega sektorja in v skupnem snovanju in izvajanju projektov, saj so tiste oblike organiziranosti, ki tega ne zagotavljajo, manj učinkovite, ekonomsko neoptimalne in onemogočajo uspešno delovanje v turizmu. Prav zato bo poglobila sodelovanje z vodstvi zasebnih in javnih turističnih podjetij že pri načrtovanju in pozneje pri izvedbi skupnih projektov.

- Stabilen sistem pridobivanja sredstev za izvajanje programov in projektov TDO na krajevni, lokalni, pokrajinski in državni ravni je pogoj za uspešno in aktivno sodelovanje v turizmu. To je mogoče zagotoviti s pogoji za opravljanje prostovoljnega dela, sodelovanjem na javnih natečajih, pri proračunskih sredstvih občin, pokrajin in države, z aktivnostmi in sofinanciranjem v destinacijskem managementu, udeležbo v turistični taksi, sponzorstvu in donacijami.

6. TDO KOT POMEMBEN PARTNER PRI RAZVOJU TURIZMA

- Glede na to, da je turistična društvena organizacija del bodočnosti slovenske družbe in nepogrešljiv dejavnik na področju turizma, ki skupaj z javnim in zasebnim sektorjem sooblikuje njegov razvoj in prispeva k rasti bruto domačega proizvoda, naj dobi v primerni obliki pravico do dela dohodka od turizma, ki bo podlaga za uspešno delovanje tako na krajevni in občinski kot na pokrajinski in državni ravni, saj ta dohodek kot pomembna sooblikovalka turistične ponudbe tudi soustvarja.
- Da bi obogatili in popestrili delo turistične društvene organizacije, naj bi država na lokalni, pokrajinski in državni ravni določena turistična dela (na primer tista, ki jih premalo uspešno izvajajo različni zavodi in državne ali paradržavne organizacije) zaupala turističnim društvom in zvezam. Na tej osnovi TZS inicira dogovore s pristojnimi državnimi organi in zbornicami.
- S projektnim načinom dela bo turistična društvena organizacija spodbujala inovacije, raziskave, dajala in uresničevala lokalne pobude, zagotavljala uveljavljanje dobrih praks, turistične tržnice in druge inovacije.
- V TDO bomo uveljavljali novosti, ki zagotavljajo večjo učinkovitost in boljše rezultate (podjetništvo v delu društev in zvez; management, ustanavljanje zadrug, zavodov, podjetij in podobno).
- Ustanovitev združenja turističnih občin Slovenije; pogoj za članstvo je aktivno in vsesplošno podprto delovanje lokalnega/lokalnih TD.
- Prizadevanje za delno in celovito sistemsko financiranje iz virov turistične takse in to tistih aktivnosti TD, ki ohranjajo in dvigujejo pozitivno turistično zavest lokalnega prebivalstva.
  - Celostno ozaveščanje domačega/lokalnega prebivalstva s pomenom in cilji turističnih vsebin.
  - (So)ustvarjanje pozitivne klime v domačem/lokalnem turističnem okolju za sprejemanje turizma.
  - TZS / TDO / TD kot skupni povezovalci in koordinatori gospodarskega sektorja, javnih skupnosti in organizacij ter celotnega civilnega prebivalstva.
- Sodobna, celostna, vsebinsko aktualna in krovna organiziranost TDO na državnem, regionalnem in lokalnem nivoju.

7. ZAVZEMANJE ZA POSEBNE, VEDNO NOVE OBLIKE TURIZMA IN VEČJO VARNOST

- Turistična društvena organizacija bo nadaljevala z že uveljavljenimi in trajno aktualnimi vsebinami dela (skrbela za varovanje in urejanje okolja in prostora, organizirala tekmovanje med kraji in panogami ter drugimi sooblikovalci turistične ponudbe, delovala na dopustovanju domačega gosta, spodbujala gostoljubnost, organizirala prireditve, ozaveščala ljudi za turizem, sodelovala pri snovanju turističnih spominkov, peš in kolesarskih poti, vinsko-turističnih cest, za uveljavljanju kulinarike, vina, kulture in dediščine v turistični ponudbi) ter spodbujala druge nosilce turistične ponudbe tudi k novim vsebinam.
- Posebno pozornost bo turistična društvena organizacija posvetila določenim vrstam turistične ponudbe, pri katerih Slovenija še vedno zaostaja (na primer dobre gostilne, turizem na podeželju, mladinski turizem, organizacijo dogodkov, turizem dobrega počutja, naturizem, turizem v zidanicah, nakupovalni turizem, vinsko-vinogradniški turizem, planšarstvo, turizem v gozdnem prostoru, izletništvo, popotništvo, ekoturizem, verski turizem idr.). Spodbujala bo razvoj turistične kartografije, zavzemala se bo za pregledno prometno signalizacijo, obeleževanje krajev in podobno.
- Posebej si bo prizadevala za zagotavljanje temeljnih načel varnosti v družbi in posebej na področju turizma, pri čemer kaže poudariti prometno in požarno varnost, varnost pri prehranjevanju, skrb za zagotavljanje in varovanje pravic turistov potrošnikov itd.

8. AKTIVNOSTI TZS V PROCESU IZOBRAŽEVANJA MLADIH

- Turizem bomo uresničevali kot dejavnost, ki zahteva vedno nova znanja in stalno strokovno izpopolnjevanje članstva ter ozaveščanje prebivalstva za turizem nasploh. Sodelovali bomo s srednjimi, višjimi in visokimi šolami, ki izobražujejo za turizem, si prizadevali za večjo kakovost znanja, spodbujali raziskovalne dejavnosti v turizmu in učence oziroma dijake in študente spodbujali za delovanje v programih in projektih TDO.
- V ospredju delovanja TDO bodo turistične dejavnosti med otroci v vrtcih in mladimi v osnovnih, srednjih, višjih in visokih šolah ter na fakultetah, ki lahko s svojo ustvarjalno energijo veliko, marsikje odločilno, prispevajo k napredku turizma in Turistične društvene organizacije. Ta bo nadaljevala s projekti »Turizem in vrtci«, »Turizmu pomaga lastna glava«, »Več znanja za več turizma«, »Z igro do prvih turističnih korakov«, »Zlata kuharica« in drugimi podobnimi projekti, kot sta tudi uvajanje predmeta Turistična vzgoja v osnovne šole ter Turistična tržnica. Na teh podlagah prispevamo k turističnemu ozaveščanju in delovnem angažiranju novih generacij prebivalcev Slovenije.

- TDO se bo zavzemala, da izbirni predmet Turistična vzgoja postane dvoleten, da se program prilagodi razvojnim trendom turizma v Sloveniji in v svetu ter potrebam slovenskega turizma, vezanim predvsem na razvoj ozaveščenega domačega gosta in razvoja kvalitetnih človeških virov. Cilj je tudi, da se predmet v družbenem interesu uvede v čim več šol.
- Turistična društvena organizacija se bo zavzemala za ustrezno vrednotenje in promocijo osnovnih poklicev v gostinstvu in turizmu, saj je kakovostno delo strokovno sposobnih turističnih delavcev pogoj in hkrati ogledalo kakovostne turistične ponudbe in osnova kakovostnega razvoja turizma.
- TDO bo delovala na razvoju vseživljenjskega izobraževanja za turizem in pri tem sodelovala z zainteresiranimi institucijami.

9. TURIZEM ZA VSE

Turistična zveza Slovenije inicira in uresničuje projekt namenjen organiziranemu dopustovanju domačega gosta kot sestavni del razvoja turizma in socialne varnosti prebivalstva. V projektu in programih se združujejo, povezujejo in uresničujejo svoje aktivnosti na dopustovanju različnih skupin domačih gostov na osnovah, ki upoštevajo socialni položaj, cenovne in druge pogoje ter motive dopustovanja. Predvsem gre za zaposlene z nižjimi prejemki, nezaposlene, družine z več otroci in niskimi prejemki, upokojujence z niskimi pokojninami, otroke rejniških družin in druge. TDO inicira in koordinira posebne programe, varčevanje in kredite za dopust, akcije za letovanje mladih. Razvoj socialnega turizma postaja sestavni del turističnega razvoja. V okviru projekta svoje programe izvajajo nekatere društvene organizacije (ZPM, RKS in druge.) Dopustovanje domačega gosta uresničuje v svojem programu STO.

Turistična zveza Slovenije bo:

- spodbujala in uresničevala programe in projekte, ki bodo zagotavljali organizirano in kakovostno dopustovanje domačega gosta;
- koordinirala aktivnosti dopustovanja domačega gosta na državni ravni na tropartnerski osnovi (javni, zasebni in društveni sektor);
- uresničevala zasnove »turizem za vse« uresničujoč javni interes;
- vstrajala, da pristojni organi države kot sestavni del slovenskega razvoja turizma oblikujejo program razvoja »turizma za vse«;
- sodelovala pri snovanju in uresničevanju evropskega projekta »Turizem za vse« Calipso;
- sodelovala pri snovanju in razvoju promocije turistične ponudbe programov in projektov »Turizem za vse«.

10. PROJEKTI NAČIN DELA

- aktivnosti TDO v procesu izobraževanja članov, prebivalcev, mladih, otrok, izvoljenih aktivistov;
- Da bo Slovenija še bolj urejena, prijazna, cvetoča in gostoljubna turistična dežela, bo turistična društvena organizacija nadaljevala že uveljavljene in uresničevala nove projekte (»Moja dežela – lepa in gostoljubna«, »Spomladansko urejanje in vzdrževanje čistega okolja«, »Slovenija – dežela cvetja«, »Čiste vode, zrak in prostor«), jih bogatila in jim dodajala nove sveže zamisli in izkušnje dobrih praks doma in v drugih državah.
- Posebej se bomo zavzemali, da turistična društva v svojem okolju poskrbijo za stalen nadzor nad čistočo in urejenostjo okolja, javno opozarjajo na napake in slabosti in zato organizirajo krajevni turistični drobnogled.

11. TURIZEM IN OKOLJE, OSNOVA MEDNARODNEGA SODELOVANJA

- S prizadevanji za urejeno okolje, prostor in kakovost življenja bomo sodelovali v mednarodnih projektih. Pomemben je svetovni program »Očistimo svet«, oblikovan pod okriljem OZN, projekt »Entente Florale« ter sodelovanje s sosednjimi državami in EU na skupnih projektih.
- Povezovanje in sodelovanje z regijsko pisarno Unesca pri projektih, ki se dotikajo kulturne in etnološke dediščine.
- Podpiranje in razvoj čez- in obmejnih sodelovanj tistih TD, ki delujejo v obmejnih pokrajinah ali lokalnih skupnostih; ustanavljanje obmejnih turističnih con!
- Bolj učinkovito in ciljno sistematično povezovanje TZS in TDO na nacionalni in regionalni ravni s turističnimi zvezami, organizacijami, združenji ter skupnostmi v sosednjih in/ali ponudbeno zaokroženih državah (npr. skupnost Alpe Adria, zdraviliški kraji in področja Srednje ter JV Evrope ...).

12. INFORMACIJSKO-PROMOCIJSKO DELOVANJE

- Za boljše komuniciranje med turisti in gostitelji bo dopolnjevala in izpopolnjevala posebne informacijsko-promocijske oblike sporazumevanja in izmenjavanja sporočil kot so turistični telefon, e-turistični nabiralnik, e-turistični drobnogled, TiPS in druge oblike delovanja.
- PROMETNA SIGNALIZACIJA
- TDO bo z večjo zavzetostjo in bogatejšo vsebino delovala na področju promocije. Uveljavljala bo slogan in logotip Slovenije in slovenskega turizma. Promovirala uspehe, novosti in uspešne primere svojega dela, uveljavljala pomembne projekte, doživlja, prireditve in dosežke.

- Skrbeli bomo, da v sodelovanju s partnerji uresničujemo učinkovite vsebine in oblike turistične promocije, publikacij, izdajateljskih dejavnosti.

13. AKTIVNOSTI TZS in TDO TER ORGANIZIRANOST TDO na vseh treh ravneh

- Bolj učinkovito in ciljno sistematično povezovanje TZS in TDO na nacionalni in regionalni ravni s ciljem da postane sodobna, celostna, vsebinsko aktualna in krovna organiziranost TDO na državnem, regionalnem in lokalnem nivoju.

14. TDO PREVZAME DOLOČENE GOSPODARSKE DEJAVNOSTI IN AKTIVNOSTI V JAVNEM INTERESU

- Turistična društva, občinske in pokrajinske zveze, pa tudi Turistična zveza Slovenije so pripravljene in sposobne prevzeti določene oblike turistično-gospodarske dejavnosti, predvsem na področju storitev, jih tudi kakovostno uresničevati in pri tem slediti usmeritvam podjetništva in zahtevam tržišča.
- Sodelovanje pri razpisih – doma, v sosedstvu in v tujini.

15. MEDNARODNO SODELOVANJE

- Turistična društvena organizacija bo posebno pozornost namenila različnim oblikam mednarodnega sodelovanja za kakovosten razvoj turizma. V ospredju bo sodelovanje s turističnimi organizacijami sosednjih in drugih držav, s Svetovno turistično organizacijo in organi in institucijami Evropske unije. Pri razvoju turistične društvene organizacije bomo upoštevali spoznanja, uspehe in načrte društvenega delovanja in civilne pobude drugih držav.

16. SODELOVANJE PRI RAZVOJNIH PROGRAMIH IN NAČINIH ORGANIZIRANJA V TURIZMU

- Turistična društvena organizacija bo ustvarjalno sodelovala pri uresničevanju razvojnega programa slovenskega turizma in s turizmom povezane zakonodaje ter se hkrati zavzemala za pripravo, sprejetje in izvajanje razvojnih programov turizma in v občinah in pokrajinah. Smo za družbeno soglasje v skupni viziji razvoja turizma.
- TZS se v interesu decentralizacije oblasti, policentričnega razvoja in čezmejnega sodelovanja lokalnih skupnosti zavzema za ustanavljanje pokrajin in bo spodbujala turistična društva in občinske turistične zveze, da se združujejo v pokrajinske turistične zveze in tako organizirane sooblikujejo turistični razvoj pokrajin.

Dokument »Smeri delovanja TDO v prihodnje« je namenjen:

- prebivalkam in prebivalcem Slovenije, ki so zainteresirani za razvoj turizma v celoti, še posebej v svojem okolju, da v njem dejavno sodelujejo;
- delovanju turističnih društev, občinskih in pokrajinskih turističnih zvez in TZS;
- vsem organizacijam, podjetjem, šolam, državnim organom, občinam in zbornicam, da podprejo ter sprejmejo zamisli, pobude, usmeritve, predloge in zahteve ter s tem uresničujejo uspešnejši razvoj turizma;
- vsem v TDO pri pripravi vsakoletnih programov dela in projektih za določena področja, pomembna za razvoj turizma.

Smeri razvoja TDO v prihodnje so odprte za nova razmišljanja, pobude, predloge in dejavnosti ter spodbujajo in vnašajo optimizem. Premalo dejavne naj spodbuja izmenjava bogastva uspešnega dela. Dokazujemo, kaj organizacija (članstvo, društva, zveze) zna in zmore, predlogi zanje pa se oblikujejo v vsakem okolju posebej, odvisno od družbenih razmer. Pomembno je, da vemo, kaj hočemo, da nas turistična dogajanja spodbujajo in opogumljajo, da nas vodita znanje in ustvarjalnost ljudi.

Sporočilo 105. jubileja TDO za bodočnost je jasno: turistična društvena organizacija ima prepričljivo, stvarno in ustvarjalno strategijo svojega razvoja tudi za prihodnja obdobja svojega delovanja na Slovenskem.

Ljubljana, oktober 2010

**TURISTIČNA
ZVEZA
SLOVENIJE**

Turistična zveza Slovenije, Miklošičeva 38/VI, SI-1000 Ljubljana
T (01) 43 41 670, F (01) 43 41 680
E info@turisticna-zveza.si, www.turisticna-zveza.si